

ISIIYI NKE EZIGBO EZIOMUME

Ndi Rom 2:17-29; 3:1-31; 9:30-33

IHEÒMÙMÙ 382

Nke Ndị okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “N’ihi na site n’ọlu nile nke iwu ọ digh madu ọ bula agāgu n’onye ezi omume n’iru Ya: n’ihi na ọ bu n’aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere” (Ndi Rom 3:20).

I Ikpéomuma Nke Ndị Juu site N’iwu Ahụ

- 1 Ndị niile ná ekwu na ha bụ Ndị Juu adighi ebi ndụ dika Iwu ahụ si dị, Ndi Rom 2:17-25; Jọn 5:45
- 2 Ndị Mbaozọ ahụ anaebighiugwù bụ ndị náedebe Iwu ahụ bụ ikpéomuma nye ndị Juu ahụ náadighi edebe Iwu ahụ, Ndi Rom 2:26, 27; Olu Ndi-ozí 10:1, 2
- 3 Ezi ndebezu nke Iwu ahụ nke sitere nime mmụọ, karịa ụdị nke ahụ anaahụanya, bụ ihe nke náeme ka mmadụ buru ezi onye Juu, Ndi Rom 2:28, 29; Jọn 4:20-24

II Eziomume nke Chineke na Ikpéomuma nke Mmadụ

- 1 Onye Juu nwere ọtụtụ ohere baraúrù, Ndi Rom 3:1, 2; 1:16; Olu Ndi-ozí 3:25, 26; 13:46; Abù Qma 147:19, 20
- 2 Ọdịda nke ndị Juu ụfọdụ esiteghị n’ezughịokè nke Iwu ahụ, Ndi Rom 3:3, 4; Ndi Hibru 4:2
- 3 Eziomume nke Chineke ka emere ka ọ pụta ihè n’ikpé Ya, Ndi Rom 3:5-8; Nkpughe 16:5-7
- 4 Ọ dighi mmadụ ọ bula nke apuru ịgụ n’onyeeziomume site n’ọlu oma ya niile, Ndi Rom 3:19, 20; Taitos 3:5; Ndi Galetia 2:16
- 5 Mmadụ niile emehiewo, Ndi Rom 3:9-18; Abù Qma 14:1-3; Aisaia 53:6

III Ịgụ mmadụ N’onyeeziomume site N’okwukwe

- 1 Eziomume náesite n’okwukwe, Ndi Rom 3:21-28, Habakuk 2:4
- 2 Chineke naagụ ma onye Juu ma onye Mbaozọ n’onyeeziomume site n’okwukwe, Ndi Rom 3:29-31; Ndi Galetia 3:7-9;
- 3 Ndi Israel emezughị nzube ahụ, Ndi Rom 9:30-33

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Idebe Iwu ahụ N’Uzọ Anaahụanya

Ndị Juu ahụ ndị náakuziri ndịozọ ihe dị nime Iwu ahụ ka amara ikpé site n’otù Iwu ahụ nke ha kuziri. Ndebezu Iwu nke ha bụ náání ihe edere n’akwukwọ nke Iwu ahụ ma ọ bughị nke imemmụọ. Jisọs siri: Ugbu a ka unu onwe-unu, bú ndi Farisii, nēme ka azú iko na afere di ọcha; ma ime unu juputara n’ipunara-madu ihe na ajo ihe” (Luk 11:39). Ha naelezianya n’ihe ntakiri di icheiche nke anaahụanya, ma “rapu kwa ihe ka aró n’iwu, bú ikpé, na ebere, na okwukwe” (Matiu 23:23). “Ahuhu gādiri unu ndi Farisi; n’ihi na unu nēnye otù uzọ n’uzọ iri nke nkpa-akwukwọ nēsi isi-utọ na rue na nkpa-akwukwọ nile, ma unu nagabiga ikpé na ihu-n’anya Chineke: ma ọ di nkpa ka unu me ihe ndia, ka unu ghara kwa irapu ihe ahu” (Luk 11:42).

Ọtụtụ mmadụ n’ubochi taa ndi náakpọ onweha ndi nke Kraist naeme kwa ngwangwa n’ilulọ oma, ma ha enweghi ezi nzọpụta dika ndi Juu ndia. Ha naanya kwa isi nime onweha n’ihe ahụ edere n’Akwwkwonso, náadi kwa ndu ezio mume nke aka ha, wee náatukwasịobi nánnabata Jisọs n’okporoisi. Ha enweghi ezi ncheghari. Ha amaghi ihe banyere amara nke Chineke nke náagbanwe obi nke gaenye ha ike ka ha bie ndu nke mmehie náadighi. Mgbe ha naekwu n’ezie na ha nọ n’okpuru nchebe nke Obara Kraist, ha naabu ndi ikpé nke otù ụdị mmehie ahụ màrà dika ndi ahụ náadighi ekwuputa na ha bụ ndi maara Chineke. “Gi onye nanya isi n’iwu, i nēme Chineke ihe-ihere site ná njehie gi n’iwu ahu” (Ndi Rom 2:23).

Ndị Juu bụ ndi amaara n’ihe banyere idebe iwu nke obibiugwù na idebe ihe ndi ozọ nke anaahụanya bú nke enyere n’Iwu ọbuná dika OnyeKraist nke ubochi taa naeyikwasị obe maobu ihe ngosi ozọ ime ka amara ya dika OnyeKraist. Ndị Juu amalite wori ilekwasị anya n’ihe ngosi ndia anaahụanya dika ihe ndabere nke ezio mume ha. N’ikwu ya n’uzozozọ, ọ buru na ha eyikwasị mpempe akwukwọ edere ihe n’uwe ha ọ bụ ihengosi nke ezio mume ha. Ka anyi lee ya anya n’uzọ di otú a ọ buru na ajuo mmadụ, “Ị bu Onye-Kraist?” Ya onweya náanzaghachi gaatù aka n’ihe odide ntà ahụ nke eji agiga ntà nyakudo n’uwe ya wee zaa si, “Abum ya: ọ bụ na ị hughị ihe ngosi nkem?”

Eziomume nke Sitere Nime Obi

Nime Akwukwozi nke edegaara Ndi Rom, Chineke naegosi ndi Juu na o dighi idebe ememe di icheiche nke anaahu nke Iwu ahụ naeme mmadu ka o buru onyeeziomume, dika obibiugwu naabughị ihe o bula ma o bughị na ndu ahụ di nsọ. O buru mmadu naekwu na ya bu onye Juu ma naanya kwa isi n'obibiugwu nke ebiriya, o putaghị ihe o bula ma o bughị na o naebi ndu eziomume.

Otu onye Mbaozo naabia nke naebi ndu eziomume, ma o nweghi obibiugwu nke ebiri ya nke o gaanya isi nime ya. Olee otu o si nweike ibi nduziomume? O bu n'ih i kwukwe ya nime Jisus. Eziomume, anaegosiputa ya, na o bu ihe sitere n'okwukwe na o bughị site n'olu niile nke Iwu. Nke a bu eziokwu naagbanyeghi ma anyi bu ndi Juu maobu ndi Mbaozo. O dighi mkpa na onye Mbaozo gaeme ememe niile nke Iwu ka o wee buru OnyeKraist. Onye Juu apughị kwa iza OnyeKraist site n'ememe niile nke Iwu kama site n'okwukwe nke o kwere na Kraist.

Enyeghi Chineke Nsoyuru

“Anekwulu aha Chineke n'etiti ndi Mbaozo n'ih i unu” (Ndi Rom 2:24). Enweghiike ibi ndu rue onodu ahụ di elu nke ndi Juu kwuputara na ha naebi nyere ndi Mbaozo ohere ikwulu aha Chineke. Mgbe Devid mehiere, Netan Onyeamuma siri, “N'ih i na i mewe ka ndi-iro JEHOVA kpolu nkpolu nke-uku, n'okwu a” (2 Samuel 12:14). Uwa naeleanya ihu mkpuru nke ibu onye otu Kraist nime ndu nke ndi ahụ naekwuputa aha Ya. “Ka onye o bula nke nakpo aha Onye-nwe-ayi si n'ajo omume wezuga onwe-ya” (2 Timoti 2:19). Omume nke OnyeKraist n'ebe o naalolu agahaghi ibu nke naenye Chineke nsoyuru. “Ka ha ra, bu ndi-oru nke no n'okpuru yoke, ha gua ndi-nwe-ha na ndi kwesiri nsoyuru nile, ka ewe ghara ikwulu aha Chineke na ozizi-ayi” (I Timoti 6:1). Aduru umugboghọ odu ka ha “nwe uche zuru okè, ibu ndi nahu di-ha n'anya, ndi nahu umu-ha n'anya, ndi uche-ha zuru okè, ndi di ocha, ndi nalu olu ulu, ezi madu, ndi nedo onwe-ha n'okpuru di nke aka-ha ka ewe ghara ikwulu okwu Chineke” (Taitos 2:4, 5).

Ohere Oma nke Ndi Juu Nwere

Ndi Juu nwere ohere karja ndi Mbaozo n'ih i na Chineke roputara ha ka ha buru ndi O gaesite n'aka ha mee ka uwa niile mara Iwu Ya. “Ewere okwu si n'onu Chineke puta nye ha n'aka na ntukwasi-obi.” Chineke nyere ndi Israel Iwu nke ziriesi nke agaesi na ya chia ha. “Olee mba uku di kwa, nke nwere ukpuru na ikpe ziri ezi dika iwu a nile, nke Mu onwem netinye n'iru unu ta?” (Deuteronomi 4:8). Ha matara ihe achoro n'aka ha, mata kwa na mmebi nke Iwu ahụ bu mmehie. I mara ihe banyere Iwu ahụ, otu o di, wetara nzoputa nye naani ndi ahụ nke mkwenye ha bjara site n'okwukwe ekwere na Jisus Kraist. “Ayi nile kpafuru akpafu dika igwe aturu, ayi chere iru, onye o bula n'uzo nke aka ya” (Aisaia 53:6). “Madu nile emehiewo ha adigheru kwa otuto Chineke” (Ndi Rom 3:23).

Okwukwe na Odi da

“Asi na ufodu ekwegh, gini kwa? Ekwegh-ekwe ha geme ka ikwesi-ntukwasi-obi nke Chineke ghara isi ire?” (Ndi Rom 3:3). Iruabuo na enweghiike nke ufodu ndi ibi ndu rue ntozuoke nke Ozioma, emeghi ka o buru ihe anaapughị ime n'uzo o bula bu ibi ndu rue ntozuoke ahụ. Anyi gaele ndi naenweghi ogan'iru n'olu ha wee si na o bu iheanaapughị ime bu inwe ogan'iru? Anyi gaewere n'ih i na enwere akpurakpu naira wee si na o dighi kwa ezigbo ego di?

Idiocha nke okooko urodi naaputakari ihè nkeoma n'ala dikariri ojii, ihè nke oku kwa naenwuputa karisia nime ochichiri nke abali. Otu a kwa emere ka Ozioma nke Kraist puta ihè n'uzo dorooanya karisia n'oge ekweghi ekwe nke ndi Israel. “Iwu we gbebà, ka ndahie ahu we rie nne; ma n'ebe mmehie riri nne, n'ebe ahu ka amara babigara uba okè nke-uku kari: ma dika mmehie si buru eze n'onwu, ka amara we buru kwa eze otu a site n'ez i omume rue ndu ebigh-ebi site n'aka Jisus Kraist Onye-nwe-ayi” (Ndi Rom 5:20, 21). Iwu ahụ bjara ikpughe mmehie, Jisus bjara ka O wepu mmehie. “Anewere kwa amara-Ya nāgu ha na ndi ezi omume n'oninye efu site na mgaputa ahu nke di nime Kraist Jisus: Onye Chineke chere n'iru ora madu ka O buru ihe ijuru Ya obi, site n'okwukwe ekwere n'obara-Ya, igosi ezi omume Ya, n'ih i ngbaghara mmehie nile” (Ndi Rom 3:24, 25). Iwu ahụ bjara ikpughe mmehie: Jisus bjara ka O wepu mmehie. “Anewere kwa amara-Ya nāgu ha na ndi ezi omume n'oninye efu site na ngaputa ahu nke di nime Kraist Jisus: Onye Chineke chere n'iru ora madu ka O buru ihe ijuru Ya obi, site n'okwukwe ekwere n'obara Ya, igosi eziomume Ya, n'ih i ngbaghara mmehie nile” (Ndi Rom 3:24, 25).

Mmuo maobu ihe ahụ kasi mkpa nke Iwu ahụ bu nke anaapughị idebezu site n'iololu niile nke Iwu, kama naani site n'okwukwe nime Kraist. “N'ih i na site n'olu nile nke iwu, o digh madu o bula agagu n'onye ezi omume” (Ndi Rom 3:20). Ndi ahụ birindu nke eziomume n'okpuru oge nke Iwu mere otu ahụ site n'okwukwe. Aguru ndi Juu na ndi eziomume site n'okwukwe, obuna n'okpuru iwu, dika eziomume niile

zuruòkè naesite n'okwukwe. Chineke bụ kwa Chineke nke ndị Mbaọzọ ahụ ndị anaagụ ná ndị eziumume site n'okwukwwe.

Ọ dighị onye ọ bụla nke pụrụ isite n'ịdị ndụ nke eziumume nke aka ya maọbụ ezi ọlụ ya mee ihe gaatọ Chineke ụtọ. “Asi na okwukwe adighị ọ bu ihe anapugh ime, bú ime ihe gātọ Chineke ezi uto” (Ndi Hibru 11:6). Maọbụ onye Juu maọbụ onye Mbaọzọ ọ dị nání otù ụzọ nke agaesi mee ihe gaatọ Chineke ụtọ, nke ahụ bụ kwa site n'okwukwe nime mgbaghaara nke Jisọs kwadobere nye site n'ọnwụ Ya n'elu Obe. Ọ bụ ihe anaapughị ime bụ ibi ndụ nke OnyeKraist site n'ike nke aka anyị. Apụrụ ime nke a nání mgbe okwukwe webatasịrị nzọpụta n'obi anyị, Chineke ewee nye anyị ike ka anyị ghara imehie ọzọ.

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Nime gịni ka ndị Juu na enwe ntụkwasịobi ha?
- 2 Òlee ndị anyị pụrụ iji tonyere omume nke ndị Juu taa?
- 3 Gịni bụ ohere ndị Juu nwere?
- 4 Gịni ka ọ pụtara isi ná ajọ omume anyị naeme ka eziumume nke Chineke pụta ihè? (Ndi Rom 3:5).
- 5 Site na gịni ka anaagụ ndị Mbaọzọ ná ndị eziumume? Ndi Juu kwanu?
- 6 Gịni mere ndị Israel erughị eziumume?
- 7 Ònye ka anaatụaka dika nkume isungogọ ahụ nke edebere na Zaiọn?
- 8 Ònye ka ekwuruokwu banyere ya sị na “ọ digh onye nēme ezi ihe, é-è, ọbuná otù onye?
- 9 Gịni ka Iwu ahụ wetara?
- 10 Gịni ka Jisọs mere nke Iwu ahụ náapughị ime?